

בחינת ההשפעה של השקיה על התבטאות תסמיני וירוס בכרם

מתחילת אוגוסט בוצע מעקב אחרי הופעה של גפנים עם סימני האדמה. בכל מועד סומנו הגפנים שהאדימו בין תאריך הבדיקה הקודם למועד הנוכחי. להשוואת הטיפולים חישבנו הן את מספר הגפנים האדומות שנראו בכל מועד (מספר מצטבר) והן את השטח תחת העקומה שמתואר ע"י ערכים אלה. ביום הבציר דורגה כל גפן על פי מידת ההאדמה של העלים.

בדיקה של נתוני תירוש מהחלקות נעשתה בשניים עד ארבעה מועדים במהלך ההבשלה. בבציר נספרו האשכולות ונשקל היבול מחמש גפנים בכל חזרה. כמו כן נדגמו גרגרים מגפנים שאופיינו על סמך מועד הופעת התסמינים ודרגת ההאדמה ונבדקו בהם נתוני התירוש. בדיגום זה נבחרו במידת האפשר בכל חזרה שתי גפנים מכל "מועד האדמה".

תוצאות הניסויים שבוצעו בשנת 2009 מראות שרמת ההשקיה משפיעה בזן קברנה סוביניון על מועד ההאדמה של עלי הגפנים. מגמה לאותה תופעה, אך חלשה בהרבה ולא מובהקת נמצאה גם בניסוי שהוצב בזן מרלו. הופעת הצבע האדום בעלון מעידה על פגיעה בכלורופיל ולכן בקצב ההטמעה. בעבודה הנוכחית לא נמצא הבדל ברמת הסוכר בין הגפנים שקיבלו טיפולי השקיה שונים אולם בהסתכלות פרטנית נמצא שהסוכר בגפנים שהראו סימני האדמה מוקדם בעונה היה נמוך לעומת גפנים שהאדימו מאוחר יותר (מובהק במרלו במבוא חמה). ושעוצמת ההאדמה השפיעה על צבירת הסוכר.

ע"פ תוצאות ראשוניות אלו עומד לקום, בימים אלו, ניסוי שיבחן מנות מים שונות בשלוש תקופות במהלך העונה.

תופעה של האדמת עלים מוקדמת בכרמים בולטת בכרמים בישראל (בכלל) ובצפון בפרט בשנים האחרונות. ברוב המקרים נמצא קשר טוב בין תופעת ההאדמה לנוכחות וירוס קיפול העלים בגפנים. עם זאת ניתן לראות הבדלים במידת ההאדמה בין כרמים שונים (למרות שלכאורה ניטעו מאותו חומר ריבוי) וניתן לראות הבדלים במידת ההאדמה בין אזורים שונים באותו כרם. ההתרשמות בחלק מאותם מקרים היא שלרמת ההשקיה יש השפעה על מידת ההאדמה של הגפנים.

מטרת העבודה הנוכחית לפיכך היא למצוא אם רמת ההשקיה אכן משפיעה על מידת ההאדמה ולבחון את ההשפעה של ההאדמה על איכות ההבשלה.

הוצבו שלושה ניסויים: שניים בזן קברנה סוביניון, בכרם של גשור (נטיעת 2004) ובכרם של מבוא חמה (נטיעת 2000) וניסוי נוסף בזן מרלו בכרם של מבוא חמה, גם הוא נטיעת 2000. בניסויים הושאו גפנים שהושקו בצורה מסחרית לגפנים שקיבלו מנת מים כפולה ע"י הכפלת שלוחת ההשקיה. יש לציין שהטיפול הכפול קיבל לפיכך גם מנת דשן כפולה בהשקיה האביבית. חלקת טיפול כללה 20 גפנים, כל חלקה הוצבה בשורה נפרדת ובין השורות המתוגברות הפרידו חמש או עשר שורות (בגשור ובמח"מ בהתאמה). חלקות הטיפול המשקי נבחרו בשורות שבין החזרות המתוגברות, בהתאם המרחק בין שורה מתוגברת לשורה שקיבלה השקיה משקית היה שתיים עד חמש שורות.

בדיקה של מצב המים בגפן בוצעה יום לפני ההשקיה, במועד אחד בכל אחד מהניסויים. בכל חלקת טיפול נבדקו שני עלים.

עורך ראשי

דר' דוד כהן

עריכה ועיצוב

זמיר עשור

מערכת

אלקנה בן ישר, מנשה כהן, שלומי כפיר, איריס אדרי.

כתובת המערכת

בית מיג"ל, א.ת. דרומי קרית שמונה

מרכז מידע:

mop-zafon.org.il

דואר אלקטרוני

iris@migal.co.il